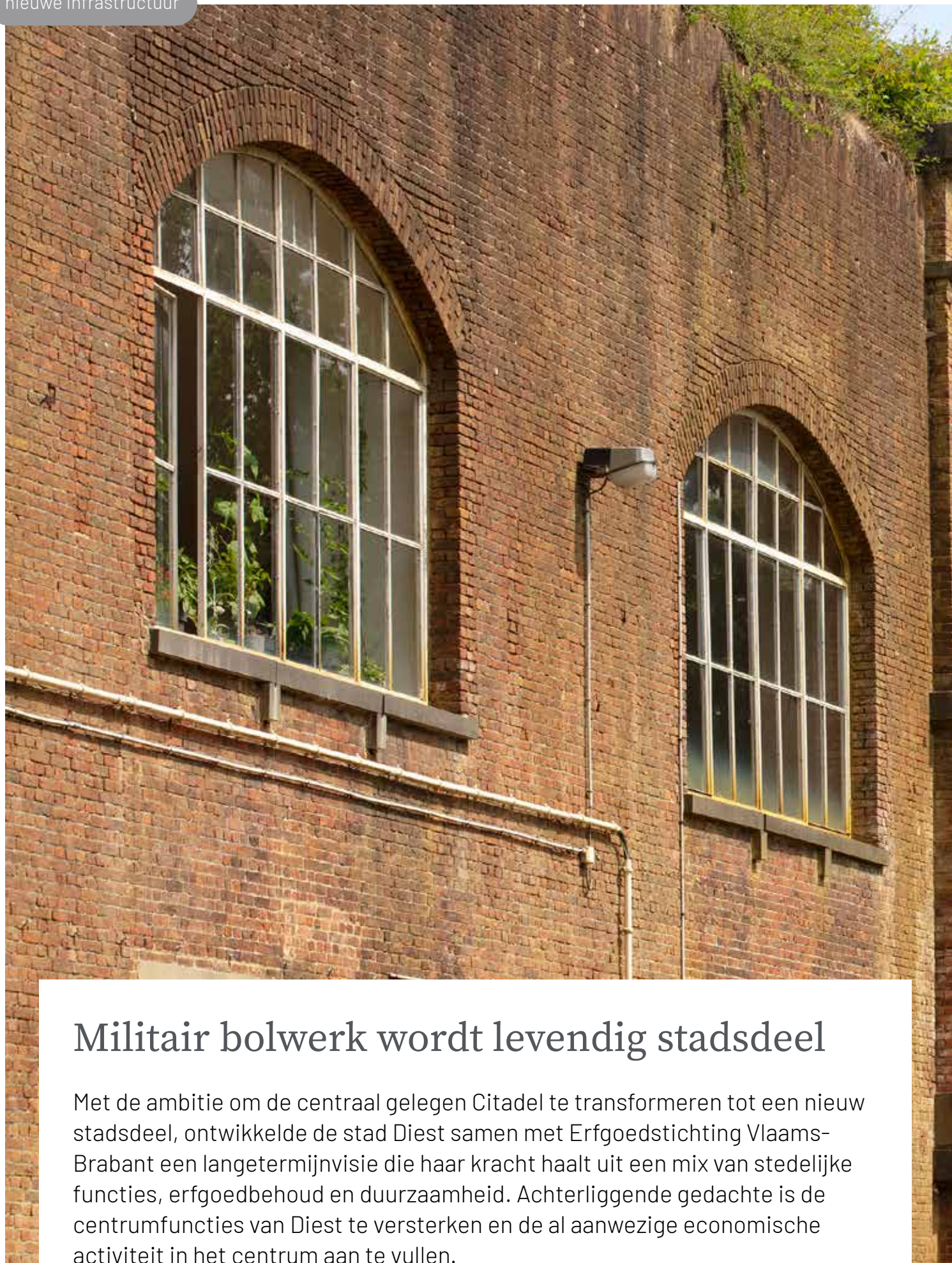

Militair bolwerk wordt levendig stadsdeel

Met de ambitie om de centraal gelegen Citadel te transformeren tot een nieuw stadsdeel, ontwikkelde de stad Diest samen met Erfgoedstichting Vlaams-Brabant een langetermijnvisie die haar kracht haalt uit een mix van stedelijke functies, erfgoedbehoud en duurzaamheid. Achterliggende gedachte is de centrumfuncties van Diest te versterken en de al aanwezige economische activiteit in het centrum aan te vullen.

Ter hoogte van het verdwenen noordelijke bastion wordt een panoramisch uitkijkplatform gebouwd dat verwijst naar de oorspronkelijke vorm.

STEFAN DE WICKERE

De oprijlaan werd Kolonel Blondeellaan gedoopt, als eerbetoon aan de oprichter van het eerste bataljon para. Het monumentale paradeplein huisvest geregeld evenementen.

De Citadel van Diest is een militair fort, dat kort na de onafhankelijkheid van België in 1830 gebouwd werd om ons jonge koninkrijk te verdedigen. In de 20ste eeuw transformeerde de site tot een kazerne voor het eerste bataljon parachutisten. Anderhalve eeuw later kwam ze na het vertrek van de para's in 2011 plots leeg te staan.

Deze imposante site, gelegen op wandelafstand van het stadscentrum, werd een witte vlek in het stedelijk weefsel. Ze neemt maar liefst 15% van het stadscentrum in. De uitdaging om deze complexe site een betekenisvolle invulling te geven was dan ook enorm.

Definitieve herbestemming: een gefaseerde transformatie

Als provincie stad met 25.000 inwoners is Diest genoodzaakt om deze ontzaglijk grote site gefaseerd te herbestemmen. In verschillende fasen realiseert de stad gedurende meerdere decennia nieuwe invullingen. Elke fase wordt op de meest efficiënte manier gestructureerd: de publieke functies van de eerste fase gaan via een klassiek bouwproject; voor de private functies van de tweede fase zoekt de stad publiek-private samenwerking.

Begin dit jaar is de eerste stap van de restauratie gezet. De bakstenen Citadel vormt een uniek monument maar stelt de stad ook voor lastige uitdagingen. De 19de-eeuwse vochthuishouding is aan grondig herstel toe, het metselwerk is aangetast. Dit wordt nu hersteld: de beschadigde stenen worden uitgekapt en de gaten worden opnieuw opgemetseld met nieuwe en gerecupereerde bakstenen.

Begin 2026 start dan de ingrijpende restauratie van de eerste fase. In het gedeelte aan de historische toegangspoort wordt 3600 m² volledig vernieuwd. De Hagelandse kunstacademie krijgt er haar nieuwe stek en het Pegasusmuseum, dat volledig vernieuwd wordt, zal het verhaal van de parachutisten vertellen. Aan één zijde van de toegangspoort komt een beleevingscafé, aan de andere een toeristisch onthaal.

De stad bereidt ondertussen de tweede fase voor: een publiek-private samenwerking om woningen, een boetiekhotel en een regionaal congrescentrum te realiseren. Zo wil Diest de Citadel verder herbestemmen tot een nieuw, bruisend stadsdeel met een evenwichtige mix van publieke en private functies die complementair zijn met het stadscentrum.

STEFAN DE WICKERE

Tijdelijke invulling: een levend laboratorium

In de eerste fase blijft er maar liefst 12.000 m² ruimte over die niet op korte termijn wordt gerestaureerd. Om te vermijden dat deze lokalen al te lang leeg blijven staan, sloot de stad een overeenkomst met de coöperatieve vennootschap Citadel Diest, die gegroeid is uit het Diestse burgerinitiatief Kwartiermakerij, versterkt met partners zoals Miss Miyagi en het Stadsmakersfonds.

In april 2024 ging de coöperatie van start. Ze voerde samen met de stad beperkte renovaties uit, zoals schilderwerken en glasherstel. In sneltreinvaart trok ze jonge ondernemers uit de ruime regio aan om de ruimtes te vullen. Ook de aantrekkelijke buitenruimte wordt gebruikt: op bastion 3 doe je aan lasershooting en bastion 5 herbergt een pittoreske evenementenlocatie. De coöperatie heeft de intentie om op bastion 4 een ruimte voor glamping in te richten.

Deze tijdelijke invulling fungeert als proeftuin voor de definitieve herbestemming en stimuleert lokale betrokkenheid.

Samenwerking sleutel tot succes

Op korte tijd heeft de Citadel zich ontpopt tot een bruisende plek in een unieke erfgoedomgeving, dankzij intense samenwerking tussen de stad Diest, de Erfgoedstichting, de Vlaamse overheid, de provincie en de coöperatie Citadel Diest. Deze mooie samenwerking garandeert een breed draagvlak en stimuleert innovatie. De tijdelijke invulling biedt ruimte voor experiment en participatie, terwijl de stad de langetermijnvisie bewaakt en deze gefaseerd en doordacht realiseert.

De transformatie van de Citadel van Diest illustreert hoe een complexe stedelijke site – in dit geval een voormalige militaire site – kan worden herbestemd tot een dynamisch stadsdeel met een evenwichtige *urban mix*. De combinatie van tijdelijke invulling en gefaseerde herontwikkeling, gedragen door een breed netwerk van partners, is een inspirerend voorbeeld voor andere lokale besturen die vergelijkbare stadsontwikkelingsprojecten overwegen. —

BART SEVERI

Stad Diest

KATRIEN GORDTS

redacteur Lokaal

STEFAN DE WICKERE

Na twaalf maanden is al zowat 50% van de ruimte ingevuld met werkplekken, vergaderzalen, circulaire ondernemers, voedselproducenten, creatieve ondernemers en accommodatie voor sport en recreatie.

STEFAN DE WICKERE

TECHNISCHE FICHE

Opdrachtgever:

stad Diest en Erfgoedstichting Vlaams-Brabant

Trajectbegeleiding:

Leidsman – Altstadt – ELD Group – Daidalos Peutz

Ingenieurs- en architectenbureau fase 1:

Team Van Meer – De Gouden Liniaal – BEC

Budget fase 1: 12 miljoen euro (inclusief btw)

Meer info over herbestemming:

www.diest.be/herbestemmingcitadel

Meer info over tijdelijke invulling:

www.citadeldiest.be

Contact: Bart Severi, clusterhoofd

Stadsontwikkeling, bart.severi@diest.be

STEFAN DE WICKERE